

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Kfv.III.45.130/2023/8.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Katalin a tanács elnöke

Dr. Bérces Nóra előadó bíró

Dr. Kovács András bíró

Dr. Gyurán Ildikó bíró

Dr. Sugár Tamás bíró

A felperes: felperes neve

felperes címe

Az alperes: Budapest Főváros Kormányhivatala

alperes címe

Az alperes képviselője: dr. Juhász Márta kamarai jogtanácsos

A per tárgya: társadalombiztosítási határozattal szemben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes

A felülvizsgálattal támadott határozat: a Fővárosi Törvényszék 111.K.700.256/2023/12. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 111.K.700.256/2023/12. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az eljárt bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A végzés ellen további perorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló tényállás

[1] A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 96/B. §-a alapján 2019. május 26-án indult adategyeztetési eljárás eredményeképpen meghozott a 2020. október 7. napján kelt és 2021. március 17. napján kelt hatósági határozatokat, - amelyekben az alperes az 1982. augusztus 27. és 2011. május 22. közötti időszakra 22 év 146 nap, majd 27 év 317 nap nyugdíjjogosultság elbírálásához figyelembe vehető szolgálati időt ismert el a felperes vonatkozásában – a Fővárosi Törvényszék a 111.K.702.766/2021/10. számú ítéletével megsemmisítette és az alperest új

eljárás lefolytatására kötelezte. A bíróság megállapította, hogy az alap- és módosító határozatok a rendelkezésre álló egyes adatok elégtelen volta miatt nem feleltek meg az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (1) bekezdésének, ami a tényállás tisztázatlanságát eredményezte. A megismételt eljárásra a bíróság előírta, hogy a felperesre nézve a korrigált bér- és jövedelemadatok alapján kell határozatot hozni, mely során az 1990. december 1. és 1991. március 31. között fennállt jogviszony esetén a helyes munkáltatót kell feltüntetni.

[2] Az alperes a megismételt eljárásban hozott, 2022. január 3-án kelt határozatában megállapította, hogy az 1982. augusztus 27. és 2011. május 22-e közötti időszakra a felperest összesen 27 év 317 nap nyugdíjjogosultság elbírálásához figyelembe vehető szolgálati idő illeti meg.

A felperes keresete és az alperes védirata

[3] A felperes módosított keresetében a határozat megsemmisítését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Sérelmezte, hogy az alperes a szolgálati ideje megállapítása során nem vette figyelembe a 2007. január 1-től 2007. április 30-ig, valamint a 2011. május 23-tól 2013. augusztus 5-ig terjedő időszakot, amely idő alatt egyéni vállalkozóként állt biztosítási jogviszonyban és ilyen minőségében tett eleget járulékfizetési kötelezettségének.

[4] Alperes védiratában a kereset elutasítását kérte. Kiemelte, hogy a felperes ügyvédi tevékenysége 2011. március 8-tól 2013. október 3-ig felfüggesztésre került, majd 2013. október 3. napjával az ügyvédi névjegyzékből törölték. Az ügyvédekről szóló (tárgyidőszakban hatályos) 1998. évi XI. törvény (a továbbiakban: Ütv.) 6. § (1) bekezdés b) pontja és 54. § (6) bekezdése, a Tny. 37. § (1) bekezdése, továbbá a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 8. § c) pontja alapján szolgálati idő nem volt elismerhető arra az időszakra, amikor a felperes biztosítása szünetelt.

[5] Az alperes védiratában tájékoztatta a bíróságot, hogy saját hatáskörben elvégzi a döntés felülvizsgálatát, ezért a bíróság a 111.K.701.495/2022. számon indult peres eljárást felfüggesztette.

[6] Az alperes a 2022. május 27. napján kelt határozatával megállapította, hogy az 1982. augusztus 27. és 2011. május 22. közötti időszakra vonatkozóan a felperes összesen 27 év 317 nap nyugdíjjogosultság elbírálásához figyelembe vehető szolgálati idővel rendelkezik; a felperes részére a 2011. május 23-tól 2013. augusztus 5-ig terjedő időre szolgálati idő nem ismerhető el.

[7] Tekintettel arra, hogy a felperes a módosító határozat ismeretében a keresetét fenntartotta, a bíróság a 2022. szeptember 9-én kelt 111.K.702.513/2022/3. szám alatti feljegyzésében rögzítette, hogy a felperes keresetét a módosított határozatra is kiterjesztette, és ezt a felekkel közölte 111.K.702.513/2022/6. számú, eljárást megszüntető végzésében is rögzítette.

[8] A felperes által benyújtott eredményes igazolási kérelmet követően 111.K.700.256/2023. szám alatt indult eljárásban folytatta le a bíróság a bizonyítást és döntött érdemben.

A bíróság ítélete

[9] A bíróság az alperes 2022. január 3. napján kelt határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte.

[10] A bíróság a 2007. január 1-től április 30-ig terjedő időszakra vonatkozóan megállapította, hogy a társadalombiztosítási nyilvántartásba bejelentett adat nem volt megtalálható, bevételek nem kerültek benyújtásra, járulékfizetés bevétele és befizetése okirattal nem volt igazolható, azaz a Tny. 37. § (1) bekezdése és a Tny. 43. § (2) és (3) bekezdése alapján ezen időszakra szolgálati időként történő elismerésére nem volt lehetőség.

[11] A 2012. és 2013. évek vonatkozásában megállapította, hogy ezen évekre a felperes bevételeket teljesített, azonban azokon 0 forint ellátási alap került feltüntetésre, azaz járulékfizetés megtörténte erre az időszakra nem nyert igazolást. Járulékfizetés nélkül a szolgálati idő – biztosítási jogviszony hiányában – nem volt beszámítható. A felperes által csatolt számlákból, személyi jövedelemadó (a továbbiakban: SZJA) bevételekből a járulékfizetés megtörténte következtetni nem lehetett, azok annak igazolására önmagában bizonyítékul nem szolgálhattak. Ezen túlmenően a felperes által benyújtott társadalombiztosítási nyilvántartó lap is azt támasztotta alá, hogy ebben az időszakban járulékfizetés nem történt, ennek megdöntésére az SZJA bevétele, amely járulékfizetésre vonatkozó adatokat nem tartalmaz, nem volt alkalmas.

[12] A 2011. év vonatkozásában azt állapította meg a bíróság, hogy az alperes a felperes szolgálati idejét egyéni ügyvédként fennálló biztosítási jogviszonyára tekintettel 2011. március 8. napjáig elismerte, ezt követően került a felperes kamarai tagsága szüneteltetésre, és a 2011. április 1-től 2011. május 22-ig tartó táppénzes időszakra a szolgálati idejét szintén elismerte az alperes. A kamarai tagság szüneteltetésének időtartama alatt a Tbj. 8. § e) pontja és a 29. § (4) bekezdés d) pontja szerint a felperes egyéni ügyvédként járulékfizetésre nem volt köteles, járulékfizetés hiányában ügyvédi jogviszonya alapján társadalombiztosítási jogszerzésre sem volt módja.

[13] A bíróság rögzítette ugyanakkor, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) igazolása szerint a felperes 1995. október 1-től 2013. augusztus 5-ig egyéni vállalkozói igazolvánnyal rendelkezett. A Tbj. alkalmazásában az egyéni ügyvéd egyéni vállalkozónak minősült, a Tbj. 10. § (1) bekezdése értelmében pedig az egyéni vállalkozó biztosítási és járulékfizetési kötelezettsége az egyéni vállalkozói nyilvántartásba való bejegyzés napjától az egyéni vállalkozói nyilvántartásból való törlés napjáig áll fenn, ügyvéd esetében a kamarai tagság kezdete napjától annak megszűnése napjáig. A felperes egy időben egyéni vállalkozóként és egyéni ügyvédként nem állhatott biztosítási jogviszonyban, ezért szolgálati időt csak egyik jogviszonyából szerezhette. Az egységes adatszolgáltatás alapján a felperes esetében csak egy jogviszony után történt járulékfizetés. Az ügyvédi tevékenység alapján fennállt biztosítási jogviszony megszűnését követően a felperes egyéni vállalkozóként már állhatott biztosítási jogviszonyban, amely időszakra 2011. december 31-ig a járulékfizetés tényét a NAV igazolta. Mindezekből következően szolgálati időként és jövedelemként is beszámítható ez az időszak a felperes társadalombiztosítási jogszerzésébe.

[14] A bíróság kitért arra is, hogy az alperes a 2011. április 1-től május 22-ig terjedő táppénzes időszakot annak ellenére ismerte el szolgálati időként, hogy a felperes ekkor már nem állt biztosítási jogviszonyban, ezért a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 43. § (1) bekezdése alapján táppénzre sem lett volna jogosult. Annak a kérdésnek a vizsgálata azonban, hogy valaki jogszerűen került-e

foglalkoztatásra, vagy a jogszabályoknak megfelelően végezte-e tevékenységét, a társadalombiztosítási jogszerzés vizsgálata szempontjából másodlagos, és csak akkor van jelentősége, ha egyébként a járulékbefizetés, bevallás, adatszolgáltatás kétséges. A felperes esetében azonban megállapítható volt a járulékfizetés ténye és az egyéni vállalkozói jogviszony megléte, így a 2011. év vonatkozásában a szolgálati idő és a kereseti adatok elismerhetők.

[15] Mindezekre figyelemmel a bíróság az alaphatározatot megsemmisítette, és – csupán ez utóbb rögzített jogszabálysértés körében – kötelezte az alperest új eljárásra azzal, hogy a megismételt eljárásban a NAV adatszolgáltatása alapján szolgálati időként és kereseti adatként kell elismerni a 2011. évre vonatkozó felperesi biztosítási jogviszonyt.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[16] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az ügyben eljáró bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte arra hivatkozással, hogy a bíróság ítélete sérti a Kp. 2. § (1) és (4) bekezdését, 81. § (1) bekezdés a) és c) pontját, 48. § (1) bekezdés g) pontját és 96. §-át, valamint a Tny. 4. § (2) bekezdését és 37. § (1) bekezdését.

[17] Az alperes felülvizsgálati kérelmében kiemelte, hogy a bíróság előtt folyamatban volt közigazgatási per tárgya megismételt eljárásban hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata volt, amely peres eljárásra a 111.K.702.766/2021/10. számú ítélet alapján megismételt eljárásban meghozott újabb alperesi határozattal szemben került sor. Mivel a bíróság a korábbi alperesi határozatokat megsemmisítő és az alperest új eljárás lefolytatására kötelező ítéletében – az alperes álláspontját elfogadva – nem írta elő a szolgálati időre vonatkozóan bejegyzett adatok módosítását, a jelen eljárásban már nem vizsgálhatta volna a 2007., 2011-2013. éveket illetően sem a szolgálati időre bejegyzett adatokat, tekintettel arra, hogy azok ítélt dolognak, res iudicatanak minősülnek, azokhoz a Kp. 96. § rendelkezése szerinti anyagi jogerőhatás fűződik. A felperesnek a 2007., 2011-2013. évekre vonatkozó kereseti kérelme megegyezett a két peres eljárásban, bizonyítékot sem a perben, sem a közigazgatási eljárásban nem csatolt, az alperes változatlan álláspontot foglalt el a megismételt eljárásban és a perben is. A felperes a 2023. április 4-én megtartott tárgyaláson egyéb kereseti kérelmeitől elállt, így csupán a 2007. év első negyedévére és 2011-2013. közötti időszak szolgálati időre vonatkozó kérelmei maradtak fenn, amelyek viszont a fentebb levezetettek szerint ítélt dolognak tekintendők.

[18] Ezen túlmenően hivatkozott az alperes arra is, hogy a közigazgatási eljárásban alap- és módosító határozat is született, de az ítélet csak a 2022. január 3. napján kelt határozatot semmisítette meg, a módosító határozatról nem rendelkezett. E körben a Kúria Kfv.III.37.098/2023/8-I. számú végzését kérte figyelembe venni, amely szerint a közigazgatási cselekményt az alaphatározat és a módosító határozat együttesen képezi. Az alaphatározatnak a módosító határozattal történő együttes elbírálása eredményezi a jogorvoslat teljességét. Ezért azáltal, hogy a kifogásolt ítéletben a bíróság a módosító határozatról nem döntött, nem vizsgálta teljes egészében a közigazgatási tevékenységet, amely az ügy érdemére kiható lényeges szabálysértés, sérti a Kp. 2. § (1) és (4) bekezdését.

[19] Az alperes állította azt is, hogy az ítélet iratellenes, valótlan megállapításokat tartalmaz, ezen felül az előírt iránymutatás teljesítése anyagi jogi jogszabályokba is ütközne. E körben hivatkozott a Tny. 37. § (1) bekezdése és 4. § (2) bekezdése, az egyéni

vállalkozókról és egyéni cégekről szóló 2009. évi CXV. törvény (továbbiakban: Evecvtv.) 2. § (2) bekezdés c) pontja, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) 3. § (17) bekezdése és a Tbj. 4. § b) pontja rendelkezéseire. E körben fenntartotta a védiratban és az elsőfokú eljárásban az egyéni vállalkozói és az ügyvédi tevékenység kapcsán kifejtett biztosítási jogviszonnyal, a szüneteléssel és a járulékfizetéssel kapcsolatos álláspontját. Hangsúlyozta, hogy nem állította, hogy a felperes az Evecvtv. szerinti egyéni vállalkozó volt, egyéni vállalkozói igazolvánnyal rendelkezett volna, e körben az ítélet megállapításai iratellenesek. Annak, hogy a 2011. évben további időszak elismerhető-e szolgálati időként a felperes részére, alapkérdése, hogy a Tny. 37. § (1) bekezdésének megfelelő biztosítási jogviszonnyal rendelkezett-e a felperes 2011. március 8. napjától. Az alperes válasza erre továbbra is nemleges, ennek eltérő rögzítése az ítélet érdemi megállapításait is megalapozatlanná teszi.

[20] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte, tekintettel arra, hogy az a jogszabályoknak megfelelő, kellően indokolt döntés.

A Kúria döntése és jogi indokai

[21] A felülvizsgálati kérelem megalapozott az alábbiak szerint.

[22] A Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül, és elsődlegesen az alperes által, a felülvizsgálati kérelmében megjelölt eljárásjogi kérdéseket vizsgálta.

[23] Az alperes ítélt dologra történő hivatkozásával kapcsolatosan a Kúria utal arra, hogy – tekintettel annak perakadályt képző voltára – a bíróság részéről hivatalból is vizsgálendő volt. A Kúria megállapította, hogy a bíróság 111.K.702.766/2021/10. számú ítéletének az alperes korábbi két határozatát megsemmisítő rendelkezéséből következően fel sem merülhetett, hogy fennállna a Kp. 48. § (1) bekezdés g) pontjának alkalmazhatósága, hiszen a vitatott közigazgatási tevékenység – azaz az utóbb meghozott alap- és módosító határozatok – jogszerűsége nézve a jelen eljárást megindító keresetlevél benyújtásakor még nem hozott a bíróság jogerős ítéletet.

[24] Az is hivatalból vizsgálendő kérdés volt, és összefüggött a felülvizsgálati kérelemben is felhívott Kp. 96. §-ával – azaz a bírósági ítélet anyagi jogerőhatásával –, hogy az alperes eleget tett-e a Kp. 97. § (4) bekezdésének megfelelően bíróság korábbi ítéletében előírtaknak. E szabály szerint ugyanis a megismételt eljárásban a közigazgatási szerv kizárólag a bírósági határozatban foglaltak szerint járhat el. Ezen felül a megismételt eljárás során hozott közigazgatási határozat megtámadása esetén a felperes keresetének iránya is korlátozott, mivel csak a korábbi ítéletben foglaltak teljesítésével összefüggésben terjesztheti azt elő, és már nem hivatkozhat olyan jogszabálysértésre, melyre a korábbi perben hivatkozhatott volna, ám azt elmulasztotta, vagy érveit a bíróság korábban nem fogadta el. Ennélfogva a megismételt közigazgatási eljárást követően a jogvita tárgya az lehet, hogy a hatóság az ítéleti iránymutatásnak megfelelően járt-e el.

[25] A perbeli esetben megállapítható, hogy a korábbi bírósági ítélet azért semmisítette meg a keresettel támadott határozatokat, mert az alperes nem tett eleget az Ákr. 62. § (1) bekezdésében meghatározott tényállás-tisztázási kötelezettségének. Ezért a bíróság általánosságban írta elő, hogy a felperesre nézve a korrigált bér- és jövedelemadatok alapján kell határozatot hozni, s ezen belül egyetlen konkrét megkötése volt az, hogy az 1990.

december 1. és 1991. március 31. között fennállt jogviszony esetén a helyes munkáltatót kell feltüntetni. Tévesen értelmezte úgy az alperes, hogy a bíróság az alperes álláspontjának elfogadása miatt nem írta elő a szolgálati időre vonatkozóan bejegyzett adatok módosítását. Épp ellenkezőleg: a bíróság a tényállás feltáratlanságát a határozat oly mértékű hiányosságának tekintette, hogy az alapján érdemi felülbírálatot egyáltalán nem tudott végzeni és csak a nyilvánvaló elírás korrigálását írta elő.

[26] Erre figyelemmel az alperes ítelt dologra, mint perakadályra vonatkozó hivatkozása nem volt alapos, a perbeli kereset előterjesztésének eljárási akadályát nem képezte.

[27] Az alperes megalapozottan kifogásolta, hogy a bíróság elmulasztott döntenie a módosító határozatról, amely az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértés.

[28] A megismételt eljárás során meghozott alaphatározat megtámadását követően az alperes a Kp. 83. § (1) bekezdésében szabályozott lehetőséggel élve az állított jogsérelem orvoslása érdekében eljárást indított, melyre tekintettel a bíróság a peres eljárást a közigazgatási eljárás befejezéséig fel is függesztette. Az alperes módosító határozatának meghozatalát követően a bíróság a Kp. 83. § (5) bekezdésének megfelelően nyilatkozattételre hívta fel a felperest, aki a keresetét továbbra is fenntartotta. A bíróság e nyilatkozatot – figyelemmel arra, hogy a két közigazgatási határozat rendelkező része egymással teljesen azonos volt, és csak az indokolásban mutatkozott különbség – helyesen értékelte akként, hogy a felperes a keresetét a jogsérelem orvoslása érdekében tett cselekményre is kiterjesztette, ezért a bíróságnak nemcsak az alaphatározatról, hanem a módosító határozatról is döntenie kellett volna. Ennek hiányában a bíróság határozata sérti a Kp. 2. § (1) bekezdésében megfogalmazott hatékony jogvédelem elvét, valamint a Kp. 2. § (4) bekezdésében rögzített kereseti kérelemhez kötöttség elvén keresztül az ítélet teljességének elvét is.

[29] A Kúria már a Kfv.II.37.943/2020/5. számú végzésében elvi éllel fogalmazta meg azt, hogy a bírósági felülvizsgálat során az alap- és módosító határozat egyetlen egységet képez, ezért azok külön elbírálására nem kerülhet sor. Lényeges eljárási hibát vét a bíróság, ha módosítás ellenére csak az alaphatározatot teszi a bírósági felülvizsgálat tárgyává. Ugyanezt mondta ki a Kúria az alperes által a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Kfv.III.37.098/2023/8. szám alatti végzésében is, hangsúlyozva, hogy a közigazgatási cselekményt az alaphatározat és a módosító határozat együttesen képezi, az alaphatározatnak a módosító határozattal történő együttes elbírálása eredményezi a jogorvoslat teljességét. A joggyakorlat egységes abban is, hogy felülbírálatra nem alkalmas az az ítélet, amely a közigazgatási szerv jogsérelem orvoslására tett cselekményét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 83. §-a szerinti eljárásrendet követve nem értékeli (BH2022. 312).

[30] Tekintettel arra, hogy jelen esetben a bíróság az alaphatározat elbírálásával – a módosító határozatról való rendelkezés hiányában – nem biztosította a teljes körű jogorvoslat követelményét, az ügy érdemére is kiható, lényeges eljárási jogsértést követett el, amely miatt döntése érdemi felülbírálatra alkalmatlan volt. A felülvizsgálati kérelemben felhozott további, az ügy érdemében előadott kifogásait a Kúria a lényeges eljárási szabályszegés miatt nem vizsgálhatta.

[31] A fentebb kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályon kívül helyezte és az eljárást új bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

[32] A megismételt eljárásban a bíróságnak az alperes alaphatározatát a módosító határozattal együttesen kell elbírálnia.

A döntés elvi tartalma

[33] *I. Az ügy érdemére kiható módon jogszabálysértő az ítélet, ha a bíróság elmulasztott dönteni a keresetkiterjesztéssel érintett módosító határozatról.*

Záró rész

[34] A felek a felülvizsgálati eljárásban költséget nem számítottak fel, erre figyelemmel e körben a Kúriának nem kellett döntenie.

[35] A felülvizsgálati eljárás a Tny. 81. § (1) bekezdése alapján illeték- és költségmentes.

[36] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

[37] A végzés elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. február 14.

Dr. Farkas Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Bérces Nóra s.k. előadó bíró, Dr. Kovács András s.k. bíró, Dr. Gyurán Ildikó s.k. bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő